

nederlandse
publieke
omroep

Financiële Terugblik

Nederlandse Publieke Omroep 2015

Inhoudsopgave

1	Algemeen.....	1
2	Financiële Terugblik 2015	2
2.1	Vooraf.....	2
2.2	Kaderstelling bij financieel verslag	4
2.3	Financiële Informatie 2015 (Pro Forma).....	5
	Bijlage 1: Exploitatieoverzicht NPO 2015 (Pro Forma)	13
	Bijlage 2: Toelichting Exploitatieoverzicht NPO 2015 (Pro Forma).....	14
	Bijlage 3: Gebruikte Bronnen	15

1 Algemeen

Het rapport Financiële Terugblik heeft als doel inzage te geven in de kwantitatieve programmarealisatie van de Nederlandse Publieke Omroep (NPO). In dit rapport worden de financiële gegevens van de NPO en de omroepen aan elkaar gekoppeld en vindt een analyse op hoofdlijnen plaats.

Deze rapportage is samengesteld uit reeds bestaande rapportages(zie bijlage Gebruikte bronnen).

Hilversum, 28 september 2016

Shula Rijxman
Raad van Bestuur NPO

2 Financiële Terugblik 2015

2.1 Vooraf

Missie en visie NPO

"De NPO verbindt en verrijkt het Nederlandse publiek met programma's die informeren, inspireren en amuseren."

Om die missie te kunnen waarmaken is het belangrijk dat de NPO met een herkenbare programmering voldoende bereik en impact heeft. Vandaar onze visie:

"De NPO speelt een belangrijke rol in het leven van iedere Nederlander. Door de programma's van de NPO ben je in staat mee te doen aan het gesprek van de dag, voel je je onderdeel van de samenleving en kun je je op jouw manier ontwikkelen en nieuwe werelden ontdekken. Kortom,

De Nederlandse Publieke Omroep verbindt je met de wereld om je heen. Want als je dingen ziet, hoort en beleeft, ben je betrokken, doe je mee en voel je je verbonden. Dat is wat de Nederlandse Publieke Omroep voor iedereen wil betekenen: je verbinden met de wereld om je heen. Wij brengen herkenbare authentieke programma's op Radio en TV, die boeiend en ontspannend zijn om naar te kijken. Die we graag samen beleven en waar je wat van opsteekt. Programma's die uiting geven aan onze Nederlandse identiteit. En het gesprek van de dag zijn. Programma's die je verrassen met andere wereldbeelden dan die van jezelf en je mening scherpen. Programma's die je verder brengen en ervoor zorgen dat je meedoet. Dat verbindt ons allemaal met elkaar en met de wereld om ons heen."

De NPO heeft een bijzondere, op externe pluriformiteit gestoelde organisatiestructuur; private organisaties met een erkenning (omroeporganisaties) en taakorganisaties (NOS en NTR) voorzien in het aanbod op alle platformen van de NPO (radio, televisie en andere mediaplatformen). Dit vormt een publiek bestel, waarin de ontwikkeling en productie van het programma-aanbod nauw verbonden is met stromingen en groeperingen in de samenleving, maar dat tegelijkertijd als geheel ook meer wil zijn dan de som van de samenstellende delen. De NPO vormt hiermee een uniek samenspel dat zorgt voor een creatieve, pluriforme en kwalitatief zich onderscheidende publieke omroep die in Europese vergelijking met bescheiden middelen via verschillende platformen veel mensen bereikt.

Financiële Terugblik in beleids- en verantwoordingscyclus van de NPO

Jaarlijks vraagt de stichting NPO (NPO-organisatie), als overkoepelend bestuursorgaan, budget aan bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (OCW). Deze aanvraag is onderdeel van de Meerjarenbegroting. Hierin worden de ambities en bijbehorende activiteiten en kosten voor een begrotingsjaar toegelicht. Deze ambities en plannen vloeien voort uit de (prestatie)afspraken die met het ministerie van OCW zijn gemaakt en zijn vastgelegd in het zogenoemde 'concessiebeleidsplan'. In aanvulling op het OCW-budget worden ook opbrengsten verkregen uit neven- en verenigingsactiviteiten. Na aftrek van de kosten voor deze activiteiten worden positieve resultaten door de omroepen eveneens aangewend voor de programmering. In het financieel jaarverslag 2015 van de NPO-organisatie wordt dieper ingegaan op de opbouw

van het budget van de NPO en de wijze waarop verstrekkingen vanuit de NPO-organisatie naar de verschillende omroepen plaatsvindt.

Waar in de begroting een zo goed mogelijke inschatting van de opbrengsten en kosten wordt gemaakt, wordt jaarlijks in de Financiële Terugblik verslag gedaan van de gerealiseerde opbrengsten en kosten. In deze Financiële Terugblik worden de cijfers uit de individuele jaarrekeningen van de landelijke publieke omroepen en het overkoepelend bestuursorgaan stichting NPO over 2015 pro forma samengevoegd. Deze jaarrekeningen zijn opgesteld conform het 'Handboek Financiële Verantwoording Landelijke Publieke Media-instellingen en de NPO 2015' (hierna: Handboek Financiële Verantwoording) en na controle door een externe accountant voorzien van een controleverklaring. Een volledige versie van het pro forma totaal exploitatieoverzicht 2015 is terug te vinden in bijlage 1.

Structuur NPO

In aanvulling op de NPO-organisatie, als overkoepelend bestuursorgaan, zijn in 2015 in totaal 8 verschillende omroeporganisaties actief. Er zijn 3 gefuseerde omroepbedrijven, te weten: BNNVARA, AVROTROS en KRO-NCRV. Samen met de zelfstandige omroepen (EO, VPRO, MAX) en de taakorganisaties NOS en NTR staan deze omroeporganisaties garant voor een pluriform media-aanbod. Daarnaast kent het bestel 2 aspiranten (PowNed en WNL) en tot 2016 de zelfstandige 2.42 omroepen voor levensbeschouwelijke programmering: VKZ (bestaande uit IKON en ZvK), RKK, Humanistische omroep (HUMAN), Omroep Hindoe Media (OHM), Boeddhistische Omroep (BOS), de Joodse Omroep (JO) en Stichting Zendtijd Moslims (SZM). Met ingang van 2016 vervalt het OCW-budget voor de 2.42 omroepen.

Leeswijzer

NPO: het geheel van landelijke publieke omroepen in Nederland (inclusief de NPO-organisatie)

Omroepen: alle landelijke publieke omroepen, de omroepverenigingen en de zogenoemde 2.42-omroepen (in bepaalde gevallen ook zendgemachtigden genoemd)

NPO-organisatie: het bestuursorgaan van de NPO

CoBO: Co-productiefonds Binnenlandse Omroep

BVN: Beste van Vlaanderen en Nederland

SOM: Stichting Omroep Muziek

2.2 Kaderstelling bij financieel verslag

Handboek Financiële Verantwoording

De jaarlijkse planning & control cyclus van omroepen en de NPO-organisatie eindigt met het afleggen van financiële verantwoording middels de jaarrekening. In het Handboek Financiële Verantwoording worden nadere regels gesteld over de inhoud en inrichting van de jaarrekening. Deze Financiële Terugblik is een pro forma samenvoeging en optelling van de cijfers uit de individuele jaarrekeningen van de landelijke publieke omroepen en het overkoepelend bestuursorgaan stichting NPO en mag niet gezien worden als een financiële verantwoording op basis van algemeen aanvaarde grondslagen.

Bij toepassing van het Handboek Financiële Verantwoording als raamwerk, zijn diverse (waarderings)keuzes mogelijk die verschillend kunnen worden geïnterpreteerd en/of toegepast. De pro forma financiële informatie waarin de kerncijfers van 2015 zijn samengevoegd, met een toelichting hierop, mogen daarom niet geïnterpreteerd worden als een set van geconsolideerde cijfers die opgesteld zijn op een uniforme grondslag.

Reserve voor Media Aanbod en Algemene Media Reserve

Het Handboek Financiële Verantwoording bepaalt dat een positief exploitatiesaldo aan de zogenoemde Reserve voor media-aanbod (RMA) wordt toegevoegd. Deze RMA-middelen dienen in daarop volgende jaren gebruikt te worden voor de programmering (Televisie, Radio en Overig media-aanbod). Een deel van deze gelden wordt gereserveerd voor de financiering van rechten van zogenoemde superevenementen, zoals het WK en EK Voetbal. Dit gaat om omvangrijke bedragen die voorafgaand aan het evenement en de bijbehorende uitzendingen in delen worden voldaan.

Het totaal van de RMA van de omroepen plus de reserves van de NPO-organisatie in een kalenderjaar mag volgens de Mediawet niet meer dan 10% van de totale uitgaven bedragen. Hierbij gaat het om de uitgaven van de gehele NPO, met uitzondering van de uitgaven aan verenigingsactiviteiten. Bij een overschrijding van deze norm moet het surplus worden overgedragen aan het Commissariaat als toezichthouder. Het surplus wordt aldaar toegevoegd aan de Algemene Media Reserve (AMR). Het financieel jaarverslag van de NPO-organisatie 2015 bevat een nadere toelichting en berekening van het surplus.

2.3 Financiële Informatie 2015 (Pro Forma)

Onderstaande pro forma financiële overzichten zijn opgesteld door optelling van de cijfers uit de gecontroleerde jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie. Omdat geen sprake is van een bestuurlijke, organisatorische, noch fiscale, eenheid betreft het geen geconsolideerde financiële verantwoording. De Financiële Terugblik mag dan ook niet worden gezien als een financiële verantwoording. Bij de samenvoeging heeft geen detaileliminatie van onderlinge transacties en verhoudingen plaatsgevonden, daarnaast zijn de waarderinggrondslagen voor waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling niet uniform toegepast. Wel is vastgesteld dat verstrekkingen die bij de NPO-organisatie als kosten (toekenningen) zijn opgenomen, bij de omroepen als baten media-aanbod verantwoord zijn.

Kerncijfers exploitatie (Pro Forma)

Op basis van de optelling van de jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie, bedraagt het totale pro forma exploitatieresultaat over 2015 ná afdracht van het surplus aan reserves aan de Algemene Media Reserve € 4,1 miljoen negatief. Het pro forma resultaat uit gewone bedrijfsvoering bedraagt € 4,2 miljoen negatief.

x € 1.000,-	Totaal 2015	Totaal 2014	Vershil 15/14
Baten Media-aanbod	773.562	782.657	-9.094
Overige opbrengsten	177.167	183.063	-5.896
Som der bedrijfsopbrengsten	950.729	965.720	-14.991
Som der bedrijfslasten	959.408	959.914	-506
Bedrijfsresultaat	-8.679	5.806	-14.485
Som der financiële baten en lasten	4.523	1.083	3.440
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-4.156	6.889	-11.044
Over te dragen reserve voor media-aanbod ¹⁾	19	-14.969	14.988
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	-4.137	-8.080	3.943

Tabel 1 Exploitatie (Pro Forma)

¹⁾ € 19K betreft een correctie op 2014

Het totale exploitatieresultaat is de optelsom van de resultaten van de verschillende organisaties binnen de NPO. Het negatieve resultaat uit gewone bedrijfsvoering is vooral afkomstig van de NPO-Organisatie, AVROTROS en EO. Het negatieve resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening van de NPO-Organisatie wordt met name verklaard door extra investeringen in de programmering. Bij keuzes die zijn gemaakt om de programmering te versterken heeft het bereiken van een jongere doelgroep een belangrijke rol gespeeld middels onder andere dramaserieën. Het negatieve exploitatieresultaat van AVROTROS wordt met name verklaard door een bijzondere waardevermindering van het AKN pand. De waardering is gelijk getrokken met de waardering die de KRO-NCRV, die mede eigenaar is van het pand, heeft toegepast. Bij de EO stond het resultaat onder druk met name als gevolg van de bezuinigingen Rutte I en de daaraan gerelateerde frictiekosten. Daartegenover staat een positief resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening van onder meer NOS, MAX, HUMAN en BOS. Het positieve resultaat van de NOS is met name ontstaan door incidenteel hogere opbrengsten vanuit auteursrechtenorganisaties, lagere sociale lasten en vrijval van een voorziening als gevolg van

het vervallen van een sanctievoornemen van het Commissariaat voor de Media met betrekking tot de Eredivisie. HUMAN heeft voor de concessieperiode 2016 – 2020 de status van aspirant-omroep gekregen. Als gevolg van deze toekenning heeft een vrijval van de reorganisatievoorziening plaatsgevonden van bijna € 1 miljoen. Een groot deel van het personeelsbestand is in 2015 in dienst gegaan bij Vereniging Investeer in HUMAN. De positieve bijdrage van BOS in het exploitatieresultaat wordt met name verklaard door een efficiënte afhandeling van de ontmanteling van de organisatie.

De totale bedrijfslasten in 2015 zijn nagenoeg gelijk aan voorgaand jaar. Enerzijds heeft het gewijzigde BTW regime een verhogend effect gehad op de programmakosten. Met ingang van 2015 zijn namelijk de integratieheffing en printprijsregeling afgeschaft waardoor de BTW niet meer verrekend kan worden. Anderzijds zijn de totale productiekosten gedaald ten opzichte van 2014, met name bij de NOS, doordat in 2015 geen superevenementen plaatsvonden en het contract voor de UEFA Champions League medio 2015 niet is gecontinueerd.

Ultimo 2015 is er geen sprake van over te dragen RMA aangezien de reserves niet uitkomen boven het maximaal toegestane bedrag volgens artikel 2.174 van de Mediawet. Een eventueel surplus wordt overgedragen aan de Algemene Media Reserve, in beheer bij het Commissariaat voor de Media.

Het exploitatieresultaat op platformniveau kan als volgt worden weergegeven.

x € 1.000,-	Televisie 2015	Radio 2015	OMA 2015	Overig ²⁾ 2015	TOTAAL 2015
Baten Media-aanbod	468.442	65.820	35.224	204.075	773.562
Overige opbrengsten	23.221	1.546	603	151.797	177.167
Som der bedrijfsopbrengsten	491.664	67.366	35.827	355.872	950.729
Som der bedrijfslasten	511.197	69.730	43.456	335.025	959.408
Bedrijfsresultaat	-19.533	-2.364	-7.628	20.846	-8.679
Som der financiële baten en lasten	-156	-14	-3	4.696	4.523
Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB	18.426	2.104	4.796	-25.326	-
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	-1.264	-274	-2.835	216	-4.156
Over te dragen reserve voor media-aanbod ¹⁾	-7.228	-8	-50	7.305	19
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	-8.492	-282	-2.885	7.521	-4.137

Tabel 2 Exploitatie per platform

¹⁾ Verdeling conform opgave omroepen.

²⁾ Overig: neven- en verenigingsactiviteiten, de NPO-organisatie en organisatiekosten van de omroepen.

Kerncijfers balans (Pro Forma)

In onderstaande tabel zijn de verkorte pro forma balansgegevens ultimo 2015 en 2014 opgenomen.

x € 1.000,-	2015	2014 ¹⁾	Vershil 15/14
(Im)materiële vaste activa	186.196	187.477	-1.281
Financiële vaste activa	71.970	72.598	-628
Voorraden	103.858	89.864	13.994
Vorderingen	102.728	136.453	-33.725
Effecten	-	-	-
Liquide middelen	123.975	144.702	-20.727
TOTAAL ACTIVA	588.727	631.094	-42.367
Eigen vermogen	244.674	248.202	-3.528
Schuld AMR	-	24.923	-24.923
Voorzieningen en overige schulden	344.053	357.969	-13.916
TOTAAL PASSIVA	588.727	631.094	-42.367

Tabel 3 Balans (Pro Forma)

¹⁾ De cijfers 2014 zijn aangepast voor vergelijkingsdoeleinden.

De kerncijfers worden hierna separaat toegelicht.

Algemene Toelichting

Toegepaste standaarden

Op de individuele jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie zijn de bepalingen en inrichtingseisen van toepassing zoals deze zijn vastgelegd in BW2 Titel 9 en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en de beleidsregels van toepassing op de WNT. Nadere uitwerking wordt gegeven in het Handboek Financiële Verantwoording. Bij de toepassing van de omvangcriteria volgens Artikel 2:396 en 2:397 BW2 dient het begrip netto-omzet te worden geïnterpreteerd als de totale opbrengsten van de omroepinstelling. Op grond van het Handboek Financiële Verantwoording wordt binnen het Eigen Vermogen onderscheid gemaakt tussen algemene/exploitatiereserve, herwaarderingsreserve, (overgedragen) reserve voor media-aanbod en overige (bestemmings)reserves.

Het Handboek Financiële Verantwoording, is te vinden op de website van het Commissariaat voor de Media (<http://www.cvdm.nl>). De jaarrekening 2015 van de NPO-organisatie is gepubliceerd op www.npo.nl.

Rechtmatigheid

Alle financiële transacties voortvloeiend uit de bedrijfsactiviteiten en de daarbij behorende financiële beheersmiddelen worden door de externe accountant van de betreffende omroep of NPO-organisatie getoetst op basis van de Mediawet, Handboek Financiële Verantwoording en de verdere van toepassing zijnde wet- en regelgeving. Het oordeel ten aanzien van deze toetsing door de externe accountant komt tot uitdrukking in de verstrekte controleverklaring bij de jaarrekening.

Continuïteit

Bij het opstellen van de afzonderlijke jaarrekeningen van de omroepen en de NPO-organisatie, zoals samengevoegd in deze Financiële Terugblik, is uitgegaan van de continuïteitsveronderstelling, met uitzondering van een aantal 2.42 omroepen. De 2.42 omroepen, die levensbeschouwelijke programmering verzorgen, houden per 2016 op te bestaan als zelfstandige entiteiten. Voor een aantal 2.42 omroepen is de financiële verantwoording opgesteld op liquiditeitsgrondslagen.

Algemene grondslagen

De pro forma financiële overzichten zijn opgesteld door optelling van de cijfers uit de gecontroleerde jaarrekeningen van de omroepen en de NPO-organisatie. Omdat er geen sprake is van een bestuurlijke, organisatorische, noch fiscale, eenheid kan de Financiële Terugblik niet worden gezien als een geconsolideerde financiële verantwoording. Voor een goed begrip van de, door de individuele omroepen en de NPO-organisatie, gehanteerde waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar de individuele jaarrekeningen.

Hieronder zijn de hoofdlijnen van de door de omroepen en NPO-organisatie gehanteerde waarderingsgrondslagen opgenomen.

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Opbrengsten en kosten, waaronder de baten media-aanbod verstrekt door OCW, worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Hierbij wordt het Handboek Financiële Verantwoording gevolgd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De Pro Forma financiële informatie wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de entiteiten binnen de NPO. Tenzij anders vermeld, zijn alle bedragen in euro's afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

Toelichting exploitatie (Pro Forma)

In aanvulling op de toelichting bij de kerncijfers exploitatie (Pro Forma) wordt hierna kort ingegaan op de verschillende opbrengsten en kosten.

Baten Media-aanbod

Hieronder zijn de verkregen middelen van OCW opgenomen. Dit betreft niet alleen de rijksmediabijdrage, maar ook incidentele bijdragen voor frictiekosten als gevolg van bezuinigingen en reorganisaties. Het totaal aan baten media-aanbod 2015 is bijna € 9,1 miljoen lager dan in 2014. Deze daling wordt onder meer verklaard door eerder ingezette bezuinigingsmaatregelen van het kabinet Rutte I.

Daarnaast zijn de baten lager door het ontbreken van superevenementen. Deze dalingen zijn deels gecompenseerd door een van OCW ontvangen compensatie voor het gewijzigd regime in de omzetbelasting.

Overige opbrengsten

Deze bestaan uit sponsorbijdragen van derden, opbrengsten uit neven- en verenigingsactiviteiten en overige opbrengsten. Het totaal van deze opbrengsten 2015 ligt bijna € 5,9 miljoen lager ten opzichte van 2014. Deze daling wordt met name verklaard door een daling van de programma gebonden eigen bijdragen en lagere inkomsten uit programmabladen. De lagere inkomsten uit programmabladen is met name terug te vinden bij KRO-NCRV, AVROTROS en VPRO. Bij MAX is juist sprake van een stijging van € 1 miljoen aan opbrengst uit programmabladen. Deze stijging is met name veroorzaakt doordat het aantal abonnementen hoger is dan 2014 en door hogere losse verkopen en advertentie opbrengsten. De overige bedrijfsopbrengsten daarentegen stijgen ten opzichte van 2014, met name door hogere vergoedingen van distributeurs voor de doorgifte van content.

Bedrijfslasten

De totale bedrijfslasten over 2015 zijn in lijn met 2014. De totale lasten zijn inclusief een bijzondere waardevermindering van het AKN pand door AVROTROS van € 4,6 miljoen. De directe productiekosten zijn bijna € 14,1 miljoen lager dan in 2014. Deze daling wordt met name verklaard door het ontbreken van superevenementen in 2015. Deze daling is deels gecompenseerd door een lastenverhoging als gevolg van het eerder genoemde gewijzigde regime voor de omzetbelasting. Daarnaast zijn in de bedrijfslasten bijzondere waardeverminderingen van de voorraden van 2.42 omroepen opgenomen in verband met opheffing van de betreffende omroepen per einde 2015.

Financiële baten en lasten

Het positieve saldo van financiële baten en lasten over 2015 is € 3,4 miljoen gestegen ten opzichte van 2014. Dit wordt onder meer verklaard door een verlaging van de rentelasten bij de NOS. De NOS heeft in 2014 de eenmalige afkoopkosten van het rentederivaat genomen. Bovendien is daardoor in 2015 een lager rentepercentage van toepassing. Daarnaast wordt de verhoging van de financiële baten en lasten ten opzichte van 2014 verklaard doordat de verenigingen KRO en NCRV een gezamenlijke bate vennootschapsbelasting hebben van € 1,9 miljoen, zijnde een correctie op de over 2013 te betalen vennootschaps-

belasting. Deze verplichting is vervallen doordat de Belastingdienst ermee heeft ingestemd het belastbaar resultaat dat was ontstaan na de afwaardering in 2013 van het AKN pand te compenseren met fiscaal compensabele verliezen uit eerdere jaren.

Toelichting balans (Pro Forma)

(Im)materiële vaste activa

In dit bedrag zijn onder meer de bedrijfsgebouwen en –terreinen opgenomen. De boekwaarde ultimo 2015 van bedrijfsgebouwen en –terreinen is € 11,7 miljoen lager dan ultimo 2014. Deze daling wordt, naast de reguliere afschrijving, met name verklaard door de afwaardering van het AKN pand door AVROTROS. AVROTROS heeft het pand opgenomen onder de post 'Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar' als vastgoedbelegging.

De in de materiële vaste activa opgenomen boekwaarde voor inventaris en inrichting is per ultimo 2015 € 9 miljoen hoger dan per balansdatum 2014. Deze stijging wordt met name verklaard door de verbouwing van het pand van de NPO op het mediapark. Daarnaast wordt de stijging verklaard door ingebruikname van de noodstroomvoorziening door de NOS.

Financiële vaste activa

Het bedrag aan financiële vaste activa bestaat voor € 0,5 miljoen uit deelnemingen en voor € 71,5 miljoen uit 'overige effecten'. Dit betreft effecten die bestemd zijn om duurzaam te worden aangehouden. Met ingang van 2015 vindt waardering van de effectenportefeuille plaats tegen marktwaarde. Ultimo 2014 vond waardering van de portefeuille plaats tegen historische kostprijs. Voor de vergelijkbaarheid zijn de vergelijkende cijfers aangepast en is de ongerealiseerde koersstijging aan de waardering toegevoegd.

De ultimo 2014 in de Financiële vaste activa opgenomen verstrekte leningen van € 0,9 miljoen zijn in 2015 gereclassificeerd naar de kortlopende vorderingen.

Vorraden

De voorraden bestaat enerzijds uit onderhanden werken (lopende producties) en anderzijds uit programma's die reeds afgerond, maar nog niet uitgezonden zijn (gereed product). Aanvullend is sprake van overige voorraden (€ 0,4 miljoen), met name merchandise artikelen (DVD's, CD's, e.d.).

Bij onderhanden werken gaat het bijvoorbeeld om dramaproducties, die vaak een langere productieperiode in beslag nemen. Ook zijn reeds betaalde bedragen voor de rechten van nog uit te zenden (sport)evenementen opgenomen onder de voorraden. De waardering van programma's vindt plaats onder vermindering van ontvangen bijdragen van derden (sponsorbijdragen). Waardering van een eigen productie geschiedt tegen de directe (productie)kosten.

De hoogte van de voorraadpositie per balansdatum is een momentopname en fluctueert jaarlijks. Ten opzichte van 2014 is de totale voorraadpositie met € 14 miljoen toegenomen. Deze voorraadstijging is met name gerelateerd aan NOS en AVROTROS. De voorraadpositie van de NOS is toegenomen ten opzichte van 2014 door reeds betaalde uitzendrechten voor Olympische Spelen 2016 en WK voetbal 2018. De voorraadtoename van AVROTROS wordt veroorzaakt door productie van bestaande titels zoals Ik Vertrek, Maestro en Close Up alsmede

een aantal nieuwe programma's die vanaf 2016 zullen worden uitgezonden. KRO-NCRV en BNNVARA daarentegen kennen een lagere voorraadpositie doordat in 2015 relatief veel dramaproducties zijn uitgezonden die per ultimo 2014 op de balans stonden. Per balansdatum 2015 stond er bij deze omroepen relatief weinig drama op voorraad.

De hiervoor toegelichte voorraadpositie is exclusief afgesloten (meerjarige) contracten die nog moeten worden betaald. Deze meerjarige financiële verplichtingen zijn in de jaarrekeningen van de omroepen en NPO-organisatie verantwoord onder de 'niet uit de balans blijvende verplichtingen'.

Vorderingen

Net als bij de voorraden, is bij de vorderingen sprake van een momentopname. Ten opzichte van 2014 is het totale bedrag aan vorderingen afgenomen met € 33,7 miljoen. Deze daling wordt onder meer verklaard door een afname van de vordering Reserve Media Aanbod NPO en een daling van de vordering inzake voorfinanciering frictiekosten.

De afname van de vorderingen wordt bovendien veroorzaakt door een hogere BTW-schuld ultimo 2015 door de gewijzigde BTW systematiek.

Liquide Middelen

Het totaal aan liquide middelen is met € 20,7 miljoen afgenomen in vergelijking met de stand ultimo 2014. Deze daling is met name het gevolg van de betaling aan het Commissariaat van de Media uit hoofde van het af te dragen surplus boven de 10%-norm per ultimo 2014.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve, herwaarderingsreserve, RMA en overige reserves. De verdeling ultimo 2015 ziet er als volgt uit:

x € 1.000,-	2015	2014	Vershil 15/14
Algemene reserve	188.582	188.437	145
Herwaarderingsreserve	596	639	-43
Reserve voor media-aanbod	43.036	46.087	-3.051
Overige reserves	12.460	13.039	-579
TOTAAL EIGEN VERMOGEN	244.674	248.202	-3.528

Tabel 4 Eigen Vermogen

Ten opzichte van voorgaand jaar is het totale eigen vermogen met € 3,5 miljoen gedaald. Deze daling heeft met name betrekking op de reserve voor media-aanbod en wordt grotendeels verklaard door verstrekkingen aan individuele omroepen voor specifiek programma-aanbod. De overige reserves dalen per saldo met € 0,6 miljoen als gevolg van enerzijds positieve exploitatieresultaten van de omroepen en anderzijds de aanwending van de bestemmingsreserve voor de programmering bij de NPO-organisatie.

De algemene reserve betreft het verenigingsvermogen van de omroepen, aangevuld met de exploitatiereserve van de NPO-organisatie.

Schuld AMR

De schuld AMR heeft betrekking op de aan het Commissariaat voor de Media over te dragen reserves aan de Algemene Media Reserve (AMR). Conform artikel 2.177 lid 1 Mediawet vordert het Commissariaat voor de Media het surplus boven de 10%-norm terug. In 2015 is de uitstaande schuld voldaan, waardoor er ultimo 2015 geen sprake is van een resterende schuld.

Voorzieningen en overige schulden

In aanvulling op de schuld AMR bevat de NPO-brede balans in totaal € 344,1 miljoen euro aan voorzieningen, langlopende en kortlopende schulden. Dit betreft een daling van € 38,8 miljoen ten opzichte van voorgaand jaar.

De langlopende schulden zijn met € 3,1 miljoen afgenomen ten opzichte van ultimo 2014. Deze daling betreft met name aflossingsverplichtingen voor 2016 op langlopende schulden aan kredietinstellingen welke zijn opgenomen onder de kortlopende schulden.

De kortlopende schulden zijn met € 35,0 miljoen afgenomen ten opzichte van voorgaand jaar. De daling betreft onder meer een afname van de van OCW vooruitontvangen frictiekostenvergoedingen. In 2015 is een bedrag van € 21,1 miljoen definitief toegekend aan de omroepen.

De in de kortlopende schulden opgenomen overige passiva media-aanbod daarentegen zijn hoger dan per ultimo 2014, met name doordat in oneven jaren een bedrag wordt gereserveerd om de hoge (productie)kosten van superevenementen in even jaren te kunnen opvangen.

Bijlage 1: Exploitatieoverzicht NPO 2015 (Pro Forma) *)

x € 1.000,-	Radio	Televisie	Overig media-aanbod	Neven-activiteiten	Verenigings-activiteiten	Organisatiekosten	NPO-org	Eliminatie transacties NPO	Totaal 2015	Totaal 2014	Begroting 2015	Afwijking 2015/2014	Afwijking Begroting
Baten													
Media-aanbod	65.820	468.442	35.224	-	-	108.205	95.871	-	773.562	782.657	780.367	-9.095	
Programmagebonden eigen bijdragen	1.463	23.082	603	-	-	78	-	-6.548	18.678	28.950	26.160	-10.272	
Opbrengst programmabladen	-	-	-	82.489	-	-	-	-	82.489	86.216		-3.727	
Opbrengst overige nevenactiviteiten	-	-	-	17.073	-	-	659	-1.559	16.173	17.176	22.406	-1.003	
Opbrengst verenigingsactiviteiten	-	-	-	-	28.190	-	-	-	28.190	29.714		-1.524	
Overige bedrijfsopbrengsten	83	139	-	389	-	1.092	31.435	-1.501	31.637	21.007	21.100	10.630	
Som der bedrijfsopbrengsten	67.366	491.664	35.827	99.951	28.190	109.375	127.964	-9.608	950.729	965.720	850.033	-14.991	12%
Lasten													
Lonen en salarissen	32.970	77.182	17.919	12.291	3.792	42.811	23.285	-568	209.683	208.260		1.423	
Sociale lasten	8.959	22.959	4.421	3.547	364	9.583	5.593	-128	55.299	57.493		-2.194	
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	158	2.012	25	3.148	141	11.749	4.011	-52	21.192	18.448		2.744	
Bijzondere waardeverminderingen van vlottende activa	0	887	0	0	4.587	-	0	-	5.474	10		5.464	
Directe productiekosten	27.114	404.872	20.352	45.770	6.307	3.502	80.524	-7.434	581.006	595.160		-14.154	
Overige bedrijfslasten	800	3.816	739	10.441	8.550	40.394	23.441	-1.426	86.754	80.542		6.212	
Toerekening surplus BPPO	-271	-531	0	0	802	0	0	-	0	-		-	
Toerekening indirecte kosten	-	-	-	3.426	2.294	-5.720	0	-	0	-		-	
Som der bedrijfslasten	69.730	511.197	43.456	78.622	26.837	102.320	136.854	-9.608	959.408	959.914	858.033	-506	12%
BEDRIJFSRESULTAAT	-2.364	-19.533	-7.628	21.328	1.353	7.055	-8.890	0	-8.679	5.806	-8.000	-14.485	8%
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren	-	-	-	183	-	-	-	-	183	149		34	
Rentebaten en inkomsten uit beleggingen	-	-	-	164	1.192	1.414	372	-	3.142	3.592		-450	
Waardeverandering van vorderingen die tot de vaste activa behoren	-	-	-	0	-	99	-	-	99	-50		149	
Waardeverandering van beleggingen resp. effecten	-	-	-	0	-	-	-	-	0	0		0	
Rentelasten en soortgelijke kosten	-14	-156	-3	-118	1.943	-503	-50	-	-1.099	-2.608		3.707	
Som der financiële baten en lasten	-14	-156	-3	229	3.135	1.010	322	0	4.523	1.083	0	3.440	0
Exploitatieresultaat voor toerekening eigen bijdragen	-2.378	-19.689	-7.631	21.558	4.488	8.064	-8.568	-	-4.156	6.889	-8.000	-11.045	-
Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB	2.104	18.426	4.796	-21.558	-3.589	-179	0	-	-	-		-	
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	-274	-1.264	-2.835	0	899	7.885	-8.568	-	-4.156	6.889	-8.000	-11.045	-48%
Over te dragen reserve voor media-aanbod ***)	-8	-7.228	-50	0	-10	-2.138	9.454	-	19	-14.969		14.988	
EXPLOITATIERESULTAAT na overdracht	-282	-8.492	-2.885	0	889	5.747	886	0	-4.137	-8.080	-8.000	3.943	-48%
FTE gemiddeld	549	1.270	280	198	33	635	344		3.309	3.339		-30	
FTE ultimo	538	1.267	287	198	28	647	342		3.307	3.328	nvt	-21	nvt

*) De baten en lasten zijn exclusief BVN, CoBO en SOM (onderdeel van de MJB, maar niet van deze Financiële Terugblik).

**) In de (meerjaren)begroting wordt gerekend met netto resultaten op neven- en verenigingsactiviteiten

***) Verdeling conform opgave omroepen

Bijlage 2: Toelichting Exploitatieoverzicht NPO 2015 (Pro Forma)

Toelichting inrichting exploitatieoverzicht (Pro Forma)

In het exploitatieoverzicht worden de opbrengsten en kosten verdeeld over de kostendragers Radio, Televisie, Overig media-aanbod (OMA), verenigings- en nevenactiviteiten en organisatiekosten. Op deze wijze wordt het resultaat per kostendrager overzichtelijk in één model gepresenteerd, inclusief een specificatie van de verschillende opbrengsten- en kostensoorten die het resultaat bepalen. Bij de uitsplitsing van de opbrengsten moet rekening worden gehouden dat de baten media-aanbod en programmagebonden eigen bijdragen alleen kunnen worden toegerekend aan de kostendragers Radio, Televisie en OMA (en indirecte kosten). Opbrengsten uit programmabladen en opbrengsten uit overige nevenactiviteiten worden verantwoord onder de nevenactiviteiten. Voor de kostendrager verenigingsactiviteiten is een separate regel Opbrengst verenigingsactiviteiten in het model opgenomen. De organisatiekosten worden in een aparte kolom verantwoord. Hier wordt ook de door de NPO-organisatie toegekende vergoeding voor deze kosten opgenomen. De kosten die niet direct toegerekend kunnen worden aan programma's, maar wel verband houden met het media-aanbod, zoals de kosten van hoofdredacteurs, worden verantwoord onder Radio, Televisie of OMA. De organisatiekosten voor neven- en verenigingsactiviteiten wordt toegerekend aan de regel Toerekening indirecte kosten. In de regel Toerekening resultaat niet-programma gebonden EB wordt de toerekening van het netto resultaat uit neven- en verenigingsactiviteiten aan de kostendragers Radio, Televisie en OMA duidelijk.

Toelichting begroting v.s. realisatie

De opbouw van de begroting wijkt op de volgende punten af van de realisatie:

- vanwege het onzekere karakter wordt in de begroting geen rekening gehouden met mogelijke (sponsor)bijdragen van derden. In de realisatie worden deze opbrengsten verantwoord als Programmagebonden eigen bijdragen.
- In de begroting wordt gerekend met de netto resultaten uit neven- en verenigingsactiviteiten. Het totale bedrag wordt in de begroting bedoeld als bijdrage aan de programmering (Radio, Televisie en Overig media-aanbod). Deze worden als één bedrag onder de opbrengsten verantwoord. In de realisatie worden zowel de opbrengsten als de kosten vanuit deze activiteiten opgenomen. Voor 2015 geldt dus dat in de begroting rekening is gehouden met een (netto) bijdrage vanuit neven- en verenigingsresultaten ad € 22,4 miljoen. Uit bovenstaand exploitatieoverzicht blijkt dat € 25,3 miljoen is gerealiseerd. Dit blijkt uit de bedragen onder Radio, Televisie en Overig media-aanbod, zoals opgenomen in de regel 'Toerekening resultaat niet programmagebonden EB'.
- In de begroting is geen rekening gehouden met een OCW-frictiekostenvergoeding. In de realisatie is deze opgenomen onder de baten media-aanbod.
- Vanwege het onzekere karakter wordt in de begroting geen rekening gehouden met financiële baten en lasten.
- De begrote kosten worden als één bedrag in de begroting opgenomen omdat de NPO-organisatie voorafgaand aan het boekjaar geen inzicht heeft in de individuele begrotingen van de omroepen. In de realisatie worden de kosten wel uitgesplitst, op basis van de jaarrekeningen van de omroepen.

Bijlage 3: Gebruikte Bronnen

Financiële gegevens

- Financiële Terugblik NPO 2014
- Financiële cijfers jaarrekeningen omroepen 2015